

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felolvasó főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ne legyünk Európa siketnémái!

Valamennyi legyőzött és békével agyonnyomoritott nép között a magyar a legelgyatottabb, legárvább és legkevesebb megértésre talált nemzet. Teljesen egyedül áll a nagy-világnak nevezett ember óceán közepén, s nincs egyetlen hatalom-hajó, mely mentő-órákját küldené felé, nincs egyetlen zöld oázis, hol gyógyító balzsamir teremne sajgó sebére és metsző fájdalomra. Pedig valamennyi között az ő jajszava, az ő segélykiáltása a legvelőkighatóbb. Mégis . . . elhangzik a jajja, elhangzik a panasza anélkül, hogy megértenék, meghallanák azok, akikhez intézve volt. Nem, mert jajjában több a páthosz, mint az igazság ereje, nem, mert panaszában több a mesterkétség, mint az igaz őszinteség. Nem is azért, mert ott csak ellenségeinek rágalmát hallanak meg, nem is azért, mert azok eszebbek, vagy ügyesebbek az érvek meggyőző hatású felhasználásában. Hanem azért és elsősorban és legfőként azért, mert a magyar minden jajját, minden panaszát bübajos és csodaszép, de csak saját faja, saját népe által értett saját nyelvén hallatja és akarja megérteni. Ugy tesz, mint a pusztába kiáltó, aki az ékesszólás legcsodásabb remekét harsogja el a gizeszi piramisok ormairól és beszéde végével csodálkozik, méltatlankodik és panaszkodik azon, hogy négyezer esztendő tündöklő igazságát sem értik meg a pusztaság lakói . . .

A mi kapzsi és becstelen szomszédaink koszoruba fűzték és fűzik még ma is a történelem, földrajz vagy etnográfia legszemesebb valóságait és becsapják, amitani tudják vele a világ itélőszékét, amely a nemzetközi diplomácia francia nyelvén megérti a vádak, de nem érti meg a mi magyar nyelven írott védekezésünket. A L'Indépendance Roumaine, a La Serbie, a La Tcheco-Slovaquie minden egyes száma telítve van az oláh, szerb és cseh „igazság” propagálásával és ennek megfelelően a magyarság rágalmazásával, történelmi igazságainak elferdítésével, céljainak, szándékainak tendenciózus félremagyarázásával. Mit használ ezzel szemben a legkitűnőbb magyar publicistának, az újságírás nesztorának Rákosi Jenőnek sokszor pathetikus hangú cáfoló vezércikke a Budapesti Hírlap magyar hasábjain, ha azt csak mi értjük meg idebenn, de értelmetlenül bámulnak rá odakinn, s legjobban ebben hiteles fordításban olvasnak a diplomata, melyből éppen az hiányzik mindig, ami benne a legfontosabb: a magyar szív dobbanása, a magyar lélek vergődése. Csoda-e aztán, ha legjobb fővárosi lapjaink, a Nemzeti Újság, az Új Nemzedék, a Szózat nap-nap után eredmény nélkül adják közre legfényesebb történelmi igazságon alapuló cikkeiket, s szavuk mint a falanánt borsó, egy szemig lepereg rágalmazóink hazugság hátyájáról? Csoda-e, ha az Alliance Israélite Universelle, a zsidóknak a világhatalomra törekvő nemzetközi maffiája francianyelvű kiadványaival éhség-bojkottot tud produkálni a keresztyén Magyarország ellen? Csoda-e, ha a világ még mindig zsidó-üldözéssel, fehér-terrorral beszél hazánkkal kapcsolatban? Igazán nem. Mert irhatunk mi köteteket, újságrágásokat tele a mi ragyogó igazságunk védelmezésére, ha csupán magyarul írjuk azokat, céltalan és meddő lesz minden igyekezetünk. Vox clamantis in deserto, — pusztában kiáltozó szava az.

A magyar lángelme csak egyetlen egyszer hallatta szavát tragédiánk fejleménye alatt a népek közös érintkezési nyelvén és Apponyi

párisi beszédéről hasábkot irt a külföldi sajtó a csodálat, bámulat és elismerés eladdig szokatlan hangján. S tagadhatatlan, hogy az ősz patriarcha e beszédjének hatása nem mulott el eredmény nélkül.

Ne legyünk Európa siketnémái. A trianoni békeszerződést azzal az indoklással, azzal a kifejezett reménységgel irta alá a kormány, hogy a határkiigazító bizottságok munkájában, panaszainknak a Népszövetség asztalára való juttatásában lehetőség adatik a pokoli igazságtalanságok orvoslására.

Nekünk azonban addig is nap-nap mellett hirdetni kell a magunk igazságát és ezzel kedvezőbbé tenni magunkra nézve a világ közhangulatát. S nem szabad elfelednünk, vagy figyelmen kívül hagynunk, hogy minden igyekezetünk hiába való, minden védekezésünk céltalan és meddő, ha a világ, amelyre appellálunk, ezután sem érti meg szavunkat.

Előzzük meg végre a mi bőrünkre menő halálos verseny futásban kapzsi és alattomos ellenségeinket azzal, hogy jöelöre barátokat és jóakarókat szerzünk magunknak a jóvátétel

nemsokára elkövetkezendő nagy napjához. — *Inditson Budapesten a kormány, a külügyminisztérium haladéktalanul egy félhivatalos jellegű francia nyelvű napilapot, s nem törődve nehézséggel és költséggel, juttassa azt el a világ minden részébe, ahol kulturált, civilizált nép lakik.*

Ne üzzük tovább ezt a rövidlátó ostoba strucc politikát, s ne elégedjünk meg azzal, hogy a Neue Post, meg a Pester Lloyd kormány támogatással akarják ezt a munkát elvégezni. A német nyelv ma nem szolgálhatja eredménnyel azt a célt, melyet eléje tűztünk. A diplomácia nyelve nemcsak a szoros értelemben vett diplomáciában, hanem a népek széles rétegében is ismeretes.

Bizonyosak lehetünk benne, hogy egy francia nyelvű napilap többet fog érni nemzeti szempontból, mint a legkitűnőbb szervezett diplomácia, mint a legügyesebben dolgozó külkereskedelmi expozitúra.

Ajánljuk e nem új, de mindenkor félretolt gondolatot a kormány és városunk nagynevű nemzetgyűlési képviselőinek figyelmébe!

A botbüntetés a nemzetgyűlés előtt

Budapest, június 22. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését egy negyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök, aki jelentette, hogy Bleyer Jakab miniszter kíván szólni, aki visszautasítja Gieswein Sándor multkori vádjait, hogy ő és politikai barátai siettek Károlyi Mihálynak hűségesküt tenni. Bleyer szavaira Gieswein válaszol, majd Lukovich Aladár terjeszti be a földmivelésügyi bizottság jelentését.

Azután áttérnek az árdragítók megbüntetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Ferdinándy Gyula igazságügyi miniszter az első szónok, aki válaszol a tárgyalások során elhangzott felszólalásokra és kijelenti, hogy amíg a termelésben jelentős javulás nem áll be, az árdragítás sem szűnik meg.

Gieswein Sándor javaslatát az ipartörvény revíziójáról egyhangulag elfogadják. Az után Homonnay Tivadár módosítást nyújtott be a javaslatához, mely szerint a közzétett is botbüntetéssel sújtják és pedig a felnőtteket 10—25, a kiskorúakat 5—25 bottal. Ferdinándy miniszter elvben elfogadja az indítványt, de kéri, hogy a részletes tárgyaláskor döntsenek felette. Ruppert Dezső nem járul hozzá Homonnay indítványához, mert külföldön is van árdragítás, de sehol sincs botbüntetés.

Haller miniszter közbekiált: Krisztus korbacsal verte ki a kufárokat! Ruppert tovább beszél, de állandó zaj és ellentmondás kíséri szavait. Ferdinándy miniszter nem osztja

Ruppert felfogásában és kijelenti, hogy a botbüntetés igenis kell. Budaváry László indítványozza ezután, hogy a botbüntetésre ítéletek állítsák pellengérré is és az ítéletük ajtajára fél évig függeszték ki az ítéletet, azonkívül a munkakönyvben és iparigazolványban is tüntessék azt fel.

Rubinek István ellenzi a módosítást, de a Ház úgy Homonnay, mint Budaváry indítványát óriási többséggel, illetve egyhangulag elfogadta. (Bernolák az indítvány ellen szavazott!)

Azután Soós Károly honv. miniszter számol be a Duna—Tisza közti csapatok működéséről s jelenti, hogy 80 egyént fogtak ott el, 54 csavargót katonaruhában. Ujból tiltakozott a hadsereg meglámádása ellen, melyet az érjük el, hogy a hadsereg tekintélyét odakinn tönkretesszük, idebenn pedig a fegyelmet meglazítjuk. A nyomozások beszüntetése óta máris vége a jótékony félelemnek, látszanak a vörös szegfűk, látszik a kalapácsos ember és a tü, amivel a tiszteteket szurkálják. Felolvassa a békéscsabai esetről szóló levelet, mely szerint Balla Aladár választói az Internacionálét és a Marseillaisét énekelték. Ne foglalkozunk a hadsereg ügyeivel a nemzetgyűlés előtt, csak ha feltétlenül szükséges. Utána Balla Aladár igyekszik menteni a csabai esetet, végül az árdragítókra szóló javaslatot szavazza meg általánosságban a Ház, majd az elnök az ülést berekeszti.

A kormány lemondása küszöbön

Budapest, június 22. (Nemzeti St. tel. jel.) Ma délelőtti 9 órakor minisztertanács volt, mely a bojkott következtében beállott helyzettel és Héjjas Iván főhadnagy újabb ügyével foglalkozott, aki röpiratokat osztott szét a fővárosban és a vidéken, s a kormány lemondását követelte.

Budapest, június 22. A Nemzeti Sajtó iroda jelenti, hogy az új kormány megalakítását illetően a két kormánypárt között minden elvi ellentét tisztázódott úgy, hogy a kormány lemondása esetére csak személyi kérdések vár-

nak megoldásra. Azt hiszik, hogy a kormányválságot a lemondást követő 1—2 nap alatt sikerülni fog megoldani anélkül, hogy a nemzetgyűlés munkáját megakasztanák. A pártok között a koalícióra nézve teljes a megegyezés. A kiszagdapártban az a hangulat, hogy a 10—15 főnyi szótöbbségből nem szabad levonni a konzekvenciákat a kormányban való képviselőre nézve. A miniszteri tárcák számaránya maradni fog, csak a miniszterelnöki állás kérdése vár megoldásra. Egyértelmű a megállapodás arra nézve is, hogy az új kormány első feladata a keresztyén irányzat megalapozása.

A bojkott elleni küzdelem

Szolgáltassa be mindenki feleslegét

Annak dacára, hogy a lehetetlen és végrehajthatatlan békeszerződést aláírtuk és ez által a háborút befejeztük, ellenségeink nem szünek meg ellenünk áskálódni és minden igyekezetükkel odabátni, hogy bennünket meggyőztörjenek. A sokat szenvedett magyar nemzet felébredt nemzeti öntudata, hazafias áldozatkészsége azonban szembeszáll az ilyen törekvésekkel és meggyőztörte azokat. Most is a külföldi szállítómunkások, jobban mondva, legelkeseredettebb ellenségeink bojkottálják országunkat mindenféle szállítás tekintetében, és ezt a szándékukat meg is akarják valósítani. A bojkott következtében a külföldi vasutakon Magyarország felé utban lévő kenyérmag és őrlemény szállítványok nem tudnak beérkezni s így az a veszély fenyegeti elsősorban a fővárost, hogy a kenyérellátás fennakad. A Debrecen városra kivetett gabona- és tengeri kontinges még mindig nincs teljesen leszállítva, a még hiányzó mennyiségek leszállítását az ellenünk fogantatva vett bojkott most már *égetően szükségessé tette*, mert az ország belső rendjének fenntartása elsősorban attól függ, hogy az elátatlan lakosság mindennapi kenyerét biztosíthassuk. Ha különösen a nagyobb városok kenyér- és lisztellátása megakadna, felborulna az eddig megalapozott jó rend és ellenségeink céljukat elérnék. Sürgősen szükséges tehát, hogy Debrecen sz. kir. város gazdaközönsege is megmozduljon és a még le nem szállított gabonakészleteket, amelyeket nélkülözhet, *most már haladéktalanul szállítsa le a közszükséglet céljaira.* Bárán állíthatjuk, hogy Debrecen város hazafias gondolkozású gazda társadalma belátja azt a rendkívül fontos és sürgős szükségletet, amelyen csak a terménykészleteknek a köz céljaira való sürgős felajánlása által lehet segíteni. A közlélmelési miniszter ur különben a következő táviratot intézte ez ügyben a polgármester urhoz:

„Ellenségeink megakarnak fojtani bennünket. Az Amerikából vásárolt és már osztrák vasutakon utbanlevő lisztiszállítványokat nem hozhatjuk be; készleteink csak napokra elégségesek. Táviratilag és távbeszélőn forduljon a törvényhatóság kis és nagy gazdához és társadalmi uton is kövessen el mindent, hogy a már feltárt, igénybevett készletek azonnal leszállíttassák, *néhány napi késedelem is reánk katasztrófát, ellenségeinknek diadalt jelent.*

Gabonakészlet még elég van az országban. Magyar ember nem engedheti meg, hogy másik magyar embernek Magyarországon ne legyen kenyere. Közlélmelési miniszter helyett Terty államtitkár.”

Azt hisszük, hogy ehhez bővebb magyarázatot fűzni felesleges, ebből mindenki láthatja, hogy sürgősen segíteni kell. A közlélmelési ügyosztály ez uton felkéri a gazdaságközönseg tagjait, hogy a város által közszükségleti célokra beszovaltatandó gabona-kontingensekből még le nem szállított készleteket most már, az égetően sürgős szükségre tekintettel, a lehető legsürgősebben felajánlani és az ismert helyekre leszállítani sziveskedjenek. Debrecen, 1920 június hó 22. — Közlélmelési ügyosztály.

Értekezlet a gazdasági vasut ügyében

A Debrecen Nádudvarral összekötő gazdasági vasut ügyében, melynek fontosságára lapunk hívta fel első ízben a város gazdatársadalmának figyelmét, — értekezlet volt hétfőn délután 5 órakor a városháza tanácstermében. Az értekezleten megjelent Szomjas Gusztáv megyei és Hubert Ottó városi kormánybiztos-főispán, Dicsőfi József lelkészelnök, Márk Endre polgármester, dr Magoss György tiszti főügyész és a gazdatársadalom Ondód, Hegyes, Elep és Kösztlyszegi érdekeltsége. Az értekezlet célját és a nádudvari gazdasági vasut fontosságát Piszky Árpád szászados földbirtokos ismertette, s ő mutatott rá azokra a tettenetes közlekedési nehézségekre is, amelyek miatt a Tiszántul ez a része mind a mai napig nem folytathat belterjes gazdálkodást, s nem termelhet a többek között cukor-

répát, amire pedig földje kiválóan alkalmas lenne. Piszky egy keskeny nyomtávú, 40 kilométeres motor vasut kiépítését hozta javaslatba, melynek hajtóerejét a tervezett utvonalmeni ártezi kutak gázömlései szolgáltathatják. Az értekezlet egy több tagu bizottságot küldött ki, melynek tagjai között helyet foglalnak Szomjas és Hubert főispánok, Márk Endre polgármester, Kertész Imre, Trázy Géza, Riki László földbirtokos, Lenché István p. ú. ig. hely. érdekeltségi tagok. A bizottság előadója Piszky Árpád szászados, jogi tanácsadója pedig dr Barna László ügyvéd, műszaki tanácsadó Kramer Gyula máv. főmérnök lett. A bizottság azután elhatározta, hogy részletes tervezetet fog a gazdasági vasutra vonatkozólag kidolgozni és mielőbb az érdekeltek szélesebb rétegei elé terjeszteni. Végül Szomjas Gusztáv és Hubert Ottó főispán-kormánybiztosok jelentették ki az értekezlet előtt, hogy nádudvari gazdasági vasut a többtermelésre olyan rendkívül fontos, hogy hazafias kötelességüknek tartják a vasut ügyét minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítani és általa a debreceni gazdatársadalom érdekeit is szolgálni. Az értekezlet az esti órákban ért véget.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák nemzeti szövetségének támogatása

Több ízben rámutattunk már, hogy szükségessé vált a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaikat egy táborba tömöríteni. E célból a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik nemzeti szövetségének központja megszerveztetett és alapszabályai kidolgoztattak. A vármegye székhelyen és a törvényhatósági városokban szoportjai és a vármegye többi területén a vidéki fiókok megszervezése a közeljövőben veszi kezdetét.

A belügyminiszteri rendelettel jóváhagyott alapszabályok szerint a tömörítés, illetve szövetség célja: a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik társadalmi, gazdasági, erkölcsi és jogi érdekeinek megvédése és előmozdítása. Ebből kifolyólag hatékony közbenjárás az illetékes hatóságoknál oly irányban, hogy e háboru sujtottak társadalmilag illően elhelyezkedhessenek, kényszerpályaválasztás esetén, ha szükséges, előismeretét és a képességet megszerzhessék és a szükséghez képest önállósághoz jussanak, az önfentartására képtelen, vagyontalan gyámolításra szoruló pedig megfelelő ellátásban vagy segélyben részesüljenek. Javukra jóléti, esetleg más intézmények, vállalatok megteremtése. Háboru sujtotta helyzetükkel összefüggő jogi kérdésekben tanácsadás és szükség esetében igyenes jogi védelem.

E célok elérésére kívánatos, hogy minél több, erre társadalmilag és anyagilag képesített egyén lépjen be a nemzeti szövetségbe, alapító vagy pártoló tag gyanánt. Az alapszabályok 9. § a szerint *alapító* tagok azok, akik belépéskor a szövetség központi pénztárába egyszersmindenkora *egy ezer* koronát befizetnek, illetve a szövetség céljaira más hasonló vagy nagyobb vagyoni értéket (pl. ingatlan, kötvények stb) juttatnak. A 10. § szerint *pártoló* tagok azok, akik évi *egy száz* korona tagsági díjnak 5. azaz egymásután következő öt éven át minden év január hó 1-én való pontos befizetésére kötelezik magukat.

A szövetség *rendes* tagjai, azaz az okmányilag igazolt hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik, az alapszabályok értelmében évi tagsági díj fejében *hat koronát* kötelesek befizetni, amely tagság három évig kötelező. A teljesen szegény sorsu, kiskorú árvaikat azonban a központ elnöki tanácsa a fizetési kötelezettség alól kivételesen fel is mentheti. Tag csak az lehet, aki feddhetetlen előéletű, nem vehető fel tagnak az, aki hazaelenes magaviseletet tanúsított vagy az állam törvényes rendje ellen irányuló ténykedésben részt vett.

Felhívjuk olvasóinkat, hogy minél nagyobb számban lépjenek be ez igazán nemes, emberbaráti célokért alakult szövetségbe, hogy tehetségükhöz képest hozzájáruljanak egy nagy igazságtalanság enyhítéséhez. Mert nem igazság az, hogy aki életét, vérét, egészségét és testi épségét áldozta a hazáért, maga és családja nyomorral küzdjön, míg azok, akiknek vagyonát védelmezték, még anyagi áldozatot se hozzanak.

TÁVIRATOK

A kormány és a zsidó-bojkott

Budapest, június 22. (Nemz. St. tel. jel.) A kormány megtette a legszigorubb intézkedéseket a bojkottal szemben. Az áruszállítást megszüntette és jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz, melyben erélyes hangon megcáfolja az amsterdami határozatban felhozott vádakot. A jegyzékre válasz még nem érkezett. Ezenkívül jegyzéket intézett a Magyarországgal összeköttetésben álló összes hatalmakhoz is.

Budapest, június 22. (Nemz. St. tel. jel.) A belügyminisztérium értesítette a határállomásokkat, hogy a határzár megkezdődött és többé egy utas sem hagyhatja el Magyarországot. Dr Székér miniszteri tanácsos kijelentette, hogy a határállomások rendőrsége még esetleg fegyverrel is meg fog akadályozni mindenkit abban, hogy a határt átlépje.

Budapest, június 22. (Nemz. St. tel. jel.) A brucki osztrák határt ellenőrző hivatal vezetője ma megjelent a királyhidai rendőrkapitányságon és kijelentette, hogy nem azonosítja magát a bojkottal és a forgalmat fennakadás nélkül bonyolítja le.

A boulognei kirándulás

Páris, június 22. (N. St. tel. jel.) Szikratáviró közli, hogy Lloyd Georg, Millerand, továbbá Foch marsall, Venizelosz, Balfour, Wilson marsall és Chamberlain kétfőn délelőtt gözönsön Boulogne-ba érkeztek, ahol a parton nagyszabásu fogadtatásban volt részük. Ötezer főnyi lelkes tömeg várta zászlók alatt a vendégeket. Millerand miniszterelnök az üdvözlőrelekre válaszolva kijelentette, hogy a tárgyalások jó uton haladnak, s minden ok meg van arra, hogy meg legyenek elégedve azokkal a határozatokkal, amelyekhez Hythében jutottak.

Egyetlen becsületes cseh van a világon

Pozsony, június 22. (N. St. tel. jel.) A Felvidéken tartott egyik népgyűlésen Juriga Nándor a szónoklat hevében a következő kijelentést tette:

— Tudják meg polgártársaim, hogy csak egyetlenegy becsületes cseh van Csehszlovákia területén: s ez Nepomuki Szent János.

Az árdragító nők büntetése

Budapest, június 22. (N. St. t. j.) Az árdragító visszaéléséről szóló törvényjavaslat tárgyalásával kapcsolatban a nőkre vonatkozólag nem tartják ugyan célszerűnek a botbűntetést, hanem a *pellengérré való állítást* követelik igen sokan a keresztény pártban. A képviselők nagy többsége a botbűntető rendelkezések szigorítása mellett agítál és így előre látható, hogy igen szigoru büntetésekkel fogják sújtani az árdragítókat.

Felfüggesztett tanárok

Budapest, június 22. (Nemz. St. tel. jel.) A kultuszokmány Govrik Béla és Fialkovits Gyula debreceni siketnéma intézeti tanárokat a proletár diktatura alatti magatartásuk miatt elrendelt és lefolytatott vizsgálatból kifolyólag felfüggesztette állásuktól és hivatalvesztésre ítélte őket. Govriknak a nyugdíjnak megfelelő kegydíjat engedélyezték.

Kecskeméti bizaimatlan a gyenge kormány iránt

Kecskemétről jelentik a nemzeti sajtótudósítónak, hogy a város törvényhatósági bizottsága *Majtényi Miklós* polgármester elnöklésével ma délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen kemény kifakadások hangzóttak el és különösen az ébredő magyarok tüntettek hevesen a kormány ellen. Dr Magyar József és társai indítványára a közgyűlés egyhangulag bizalmatlanságot szavazott a kormánynak és követelték a kormány azonnali temondását. Kívánják, hogy az új kormány biztosítsa a keresztelyenség érdekeinek a védelmét. A hozott határozatban bizalmukat nyilvánították a kormányzónak és azt követelik, hogy a kormányzónak adassék meg a teljes Ház felosztási jog. Egyben tiltakoznak az ellen, hogy Kecskeméten a *Héjjas*-ügyből kifolyólag nyomozásokat folytassanak. A közgyűlésen hozott ezek határozatokat feliratban fogják eljuttatni a kormányzóhoz és a kormányhoz.

HIREK

Pozsonyban,

a magyar lovagiasság és hősiesség becsület ez ősi határ-városában, hol annyi igaz magyar kebel dobbant össze egykor a diéták-üléseiben a haza felvirágoztatásának magasabb gondolatában s hol annyi hű magyar szív sajnó és szenved a cseh ölekezés dermesztő hatásától: népgyűlést tartottak a minap a bécsi bolsevista agitátorok s megjelent azon Kohnfi Zsigmond volt „magyar” miniszter és Krausz Náthán (50 krajcárért és az akkori belügyminiszter jóvoltából ma már: Göndör Ferenc) elvtárs is Bécsből. Természetesen nagy beszédet mondtak mind a ketten. Krausz Náthán „közkedvelt” lapjának „Az Ember”-nek modorában szidta és piszkolta a reakciós magyar kormányt, Kohnfi Zsigmond azonban mást is mondott. A volt közoktatásügyi népbiztos, akire a sólet-diktatura a keresztyén magyar gyermekek nevelését bízta, azt mondotta Pozsonyban, hogy Magyarország megérdemelte sorsát és nem lenne igazság a földön, ha egykor visszanyerné régi nagyságát. De nem is fogja visszaszerezni. Ekkor szólt közbe Göndör-Krausz ur s a mi szent jelszavunkat profanizálva, telken-dezve kiáltotta közbe: Nem, nem, soha! Oh, milyen jó a jó Isten ezekhez a toportyán-férgekhez, hogy cseh szuronyok védelme alatt hagyták el a magyar földet! Milyen hosszútűrő és irgalmas a Mindenható, hogy ez arcátlan, vakmerő vándorpatkányokat még nem juttatta bírők igazságszótó kezére. De: ami kézik, nem mulik, Kohnfi és Göndör-Krausz elvtársak!... A pozsonyi elszólást addig is felirtuk a rabbinus urak, meg az erdélyi, bánáti és felvidéki Chevrák számlájára...

— A gazdák látogatása a főispánnal. A debreceni polgári és gazdakör küldöttsége tisztelgett tegnap délelőtt fél 11 órakor Hubert Ottó kormánybiztos főispán előtt Kertész Imre elnök vezetése mellett, hogy visszaadja a főispánnak a gazdakör helyiségében tett multkori látogatását. Az elnök üdvözlő szavaira Hubert kormánybiztos kijelentette a küldötteknek, hogy mindenkor készséggel áll a gazdakörön-ség rendelkezésére és a gazdák forduljanak hozzá bizalommal mindannyiszor, ahányszor csak annak szükségét látják. A főispán azután sokáig szívélyes eszmecsere folytatótt a gazdakkal.

— A jog- és pénzügyi bizottság 24-én csütörtökön 3 órakor, a városháza kis tanács-termében, dr. Vargha Elemér tb. főjegyző elnöke alatt ülést tart, amikor tárgyalásra kerül a Piac-u. 26—28. ház árverési ügye is.

— A szavazatszedőküldöttségi elnök urak felkéretnek, hogy amennyiben az urnákat még mindig nem szállították volna vissza, az urnák hollétééről értesítsék Csobán Endre főlevéltárnokot. (Városháza földszint 5. sz.)

— Debrecen portladó nagyjai. Tudatjuk az érdeklődőkkel, hogy Komáromi Cs. György nagytudományu papnak († 1678.), Szombati István főbírónak († 1810.) és feleségének, Veresmári Zsuzsánnának († 1819.) a Kossuth-utcai templom alapítóinak a Dobozy-temetőből kiemelt földi maradványait a ref. egyház előljárósága folyó hó 25-én, péntek délután 5 órakor fogja a Kossuth-utcai temetőben, a csöszházzal szemben, a Révész Imre és Sápó Sámuel síremlékei szomszédságában ásott új sírban elhelyezni.

— Csonkamagyarország. Magyarország területi épségének védelmi ligája köriratban fordult a törvényhatóságok utján az ország közönségéhez, hogy a békeszerződés által gyalázatosan megszábdalt hazánkat szóval és írásban Csonkamagyarországnak nevezzük és csak a régi hazát hívjuk Magyarországnak. Helyes, hogy a Liga figyelme erre is kiterjedt. A Hajdúföld már a felhívást megelőzőleg szükségét érezte e megkülönböztetésnek és megcsönkített hazánkat Darabmagyarországnak nevezte. A lényeg ugyanaz, találó ugy az egyik, mint a másik meghatározás.

— Választások. Balmazújváros nagyköz-ség képviselőtestülete Ersinger Istvánt községi iktatónak, Biró Imrét községi és Loós Sándort adóvégrehajtónak választotta.

— Move közlemények. I. A közelmúlt destruktív irányzatának alátámasztóitól és a zsidófajtól mentes Movét akarunk Debrecenben. Gyertek mindnyájan jó keresztyének, erős ér-zetű magyarok, tömörüljünk kor és vallás kü-lömbőség nélkül az egyesületbe s építsük fel szebb jövőnk zálogát, a keresztyén és nemzeti eszmék minden támadással dacoló sziklavárát! II. Tagság kéréséhez szükséges személyi lapok a titkári hivatalnál átvehető: Sas-utca 4 II/2. III. A Move tagjai: 1. Rendes tagok. 2. Alapító tagok. 3. Pártoló tagok. 4. Tiszteletbeli tagok. 1. Rendes tagok a) Hivatásos tisztek és tisztviselők, b) nem hivatásos tisztek és tisztviselők. c) Rangosztályba nem sorolt havidíja-sok, hivatásos altisztek, csendőrök, rendőrök, d) nem hivatásos altisztek és legénység, e) katonai akadémiások és növendékek, egyetemi hallgatók, középiskolák felső osztályának tanulói f) az a, b, c, d, alatt felsoroltak feleségei és 15 évnél idősebb leánygyermekai, g) az a, b, c és d alatt felsoroltak 15 évnél fiatalabb gyer-mekei. — A fent felsoroltakon kívül álló pol-gári emberek kérelmükre rendes tagokul szintén felvételeknek, és a b) illetve d)–g) csoportba osztatnak be. 2) A l a p í t ó t a g o k azon ren-des tagok kik az egyesület céljaira a tagsági díjan felül egyszer és mindenkorra legalább 1000 koronát adományoznak. 3) P á r t o l ó t a g o k : Olyan természeti vagyoni jogi szemé-lyek, kik a Move céljaira, egyszer és minden-korra legalább 10,000 koronát adományoznak vagy a Movét más hasonló vagy nagyobb ér-tékű adományban ingatlanok stb. részesítik. Tagsági díjak: rendes tagok részére a)–b) csoport 48 K. c)–f) csoport 24 K. g) csoport 12 korona. Ezenkívül mindenki a felvételnél 5 korona beiratási díjat fizet. 4) A „Move”, a „Hubertus”, „Magyar Vadászok Országos Egye-sülete” és az „Országos vadászati védegyelet” támogatásával „Sólyom” vadászfelszerelési Sport cikkek és vad kereskedelmi részvénytársaság alakulóban. Részvények f. hó 30-ig a titkári hivatalnál Sas-utca II/2. jegyezhető. Egy rész-vény 210 K. 5) A Move sportigosztályának atlétikai csoportja f. hó 25-én d. e. 11 óra 30' a Sas-utca 4 II/2. alatt alakuló gyűlést tart. Kérem az atlétikával foglalkozó Move tagokat, hogy minél számosabban és pontosan megje-lenni szíveskedjenek. Titkár.

— Felhívás. Itt felhívom Kiss István, Homok-u. 75. sz., Balogh Sándorné Egymalom-utca 3. sz. és Kapczy Lászlóné Percses-u. 24 sz. alatti lakosokat, hogy a szavazás alkalmá-val a szavazók helyiségben felejtett szavazó-igazolványait hivatalos helyiségemben (Vá-rosháza, földszint 5 sz.) vegyék át. Csobán Endre főlevéltárnok.

— Tanulmányozzák a Hortobágyot. A város tulajdonát képező híres Nagyhortobágy pusztát minden évben tanulmányozni szokták, ugy kül-földi mint hazai szakemberek. Az idén Kenéz Zoltán gazdasági szakíró töltött két hetet a Hortobágyon Csuka Jenő festővel. Kenéz Zoltán jelentésben számolt be a tapasztalatairól és javaslatokat is tett a Hortobágy hasznosítá-sára vonatkozólag.

— Az áruló bűnhődése. Az oláh meg-szállás alatt Kökényesdi János (oláhuul Juon Coecenesdiu) máv. felügyelő mindig az oláh parancsnokságok körül forgolódott: kérvénye-ket csinált, kijáráásokat vállalt, közbonyjárt, kü-lönösen a zsidók érdekében. Természetesen jól megfizették. Kökényesdi vígan élt az oláh megszállás alatt a szörös fülűek barátságából. Minden nap tökrészegre itta le magát a kü-lönben is iszákos, borvirágos orru oláhbarát. A hivatalának sokszor napokig feléje se né-zett, de nem mertek szólni se neki, mert nagy összeköttetései voltak. Mondják, hogy az oláhok részére kémkedett is. Kökényesdi tudta, hogy az oláhok kivonulása számára legalább is hivatalvesztést jelentene, ezért a kiütri-tés előtt elhelyeztette magát Máramaroszigetre állomástönöknek. Elvitte magával családját is. Az árulót utóirta mégis a bűnhődés: felesége, aki debreceni törzsökös polgárcsaládból szár-mazott, mikor megtudta a valót, megőrült és meghalt. Kökényesdi pedig, aki bűnös mani-pulációkat követett el, milliók visszaélése-ket, az oláhok letartóztatást, megbotolták és hadbírótság elé fogják állítani. Az Isten nem ver bottal!

KIS HIREK

Terméskilátásaink a hivatalos jelentések szerint általában közepesek a gabonanemzsek-ben, ellenben a gyümölcsstermés határozottan jónak mondható.

A nőkre is ki akarja terjeszteni a bot-büntetést az egyetlen magyar nőképvisező: Schlachta Margit. Van igaza. Ha a nők men-tesülnének, nagyon sok láncos árdragító a felesége nevével folytatná lelketlen üzérkedését. De meg sok nő vezet önállóan üzletet és semmiképpen nem volna indokolható a kedvez-ményezése, különösen azóia, amióta a férfiak-kal együtt a nő is fel van ruházva politikai jogokkal. A hiénát egyformán kell büntetni, akármelyik nemen van.

A margitszigeti strandfürdőt a Move három évre bérbevette, a fürdőt átépítette és modernül berendezte.

Nemzeti hősként becsülik a spanyolok a jeles bikaviadorokat. Óriási részvétellel temet-ték el a napokban a közönség egyik kedven-cét, akit viadal közben ölt meg az andaluziai bika. Családjára sok millió maradt.

Magyar ember az orosz ellenforradalom legvitézebb tábornokja: Erdélyi nevű, aki lovas bravurjaival bámulatot kelt még a jó lovas kozákok közt is.

Kitalálták a németek, hogyan kell a pénzük leromlása ellen védekezni. A berlini szállodában a szobák ára ugyanannyi, akár márkában, akár frankban, vagy lírában fizet a vendég. Ugyanugy tesznek a többi iparosok és kereskedők. Ezen a példán okulhainánk.

Szabott ára van, mint a zsemlyének. Így mondtuk ezt a régi jó világban, mikor két krajcár volt a zsemlye. Most 1 koronában álla-pították meg az árát Budapesten.

Amerikai párbaj áldozata lett egy békés-csabai rajtanár. Fekete golyót huzott és agyon-lölte magát. Mikor lesz már vége ennek az elitélendő szokásnak?

— Kik szerepelnek a Petőfi-társaság és Csokonai-kör irodalmi ünnepén? Annak a nagy-szabásu irodalmi ünnepnek, amelyet a Petőfi-társaság a Csokonai-kör közreműködésével ren-dez június 27-én, fényes sikerét előre biztosít-ják a nagynevű felolvasók és előadók. A Petőfi-társaság részéről Pekár Gyula elnök, Császár Elemér alelnök, Szávay Gyula főtitkár, Lam-pérth Géza, Lőrinczy György, a Kisfaludy-tár-saság tagjai közül Sajó Sándor, a M. T. Aka-démia tagjai közül Angyal Dávid és Sebestyén Gyula, a Csokonai-körből Géresi Kálmán és Oláh Gábor fognak költői, szépprózai és tu-dományos műveket előadni. Utóljára említjük, de bizonyára a legnagyobb vonzóerőt benne látjuk, Jászay Marit, a Nemzeti színház vilá-g-híres művésznőjét, aki a műsor elején és végén a leghatásosab-b hazafias költeményeket fogja szavalni. Belépti jegyek kaphatók a Szin-házi Figaróban, a Csáthy Ferenc, a Hegedűs es Sándor könyvkereskedésében.

— Kiállítás az iparostanonc iskolában. Kevés érdeklődést tanusit a debreceni iparos-osztály, a tanonciskolában rendezett rajz és kézimunka kiállítás iránt, pedig érdemes meg-nézni a hosszú szünetre kényszerített iskola szép kiállítását. A nagy drágaság miatt termé-szetben ki nem viheto különféle kézimunkák tervezeteinek, megiepusán elkészített csoportját mutatja be Dömök Anna óraadó, kinek tanít-ványai himzések, különféle csipke és diszmun-kák, valamint szabásminták és papirruhácskák magyar stílus elkészítésével nagyon szép ered-ményről tesznek tanuságot. Dicséretet érdemel a fiutanoncok csoportja körül Dóczy Béla óra-adó tanítványainak kiállítása a mértan elemei-nek, az ábrázolásban különféle vetületeinek és a gépelemek egy részének szakszerű, világos, szabatos megrajzolásával. Általában véve meg-látszik, hogy nagy gondot fordítottak az iskola szakszerű vezetésére, azonban mit ér ez, ha a tanács a tanerők kiváló munkáját nem méltányolja kellőképp, aminek következtében több tanár állását elhagyni készült.

— Jó családból való keresztyén fiu tanulónak fizetéssel felvétetik a Csáthy könyv- és papirkereskedésbe, Piac-u. 8. sz. (Négy közép-iskolát végzetek előnyben részesülnek.)

— **Választási eredmények.** A mező-kászonyi kerület **Tomcsányi Vilmos Pál** kispapja, a nagykarolyi kerületben **Legaza Pál** miniszteri tanácsos keresztyén egyesülési pártot Madarassy pártonkívüli és Bartossy kispapjával szemben választották meg, a sarkadi kerületben **Berky Gyula** kispapjával választották meg. Más hír szerint **Berky és Lukács** közt pótválasztás lesz. A nagykaposi kerületben **Szabó Zoltán** pártonkívüli győzött, a karcagi kerületben **Csontos Imre** kispapja, Békésen **Kolozsy Endre** kispapja, az eleki kerületben **Áment Ferenc** keresztyén egyesüléspárti. A további pótválasztások a pártok eddigi számerejét már lényegesen nem változtathatják meg.

— **Felhívás.** A rendőrség tanúkihallgatás végett felhívja mindazokat, akik a DMKE és a Salvátor barak kórházak lebontásából kifolyólag 1920 március 11-ike után anyagot vásároltak, vagy erről tudnak, hogy a rendőrségen l. e. 63. sz. szobában jelentkezzenek és esetleges okmányait is hozzák magukkal.

— **Adományok.** A női felsőkereskedelmi iskola derék növendékei 937 koronát gyűjtöttek Szibériában selym- és hadifoglyaink hazaszállítására. Az igazgató az összeget a polgármesterhez juttatta, B. Zs. ügyvéd 100 koronát adott a nemzeti hadsereg részére ugyancsak a polgármesteri hivatal útján.

— **Az amerikai segítőakció** Budapesten működő gyermekjóléti bizottsága most teszi közzé jelentését eddigi munkálkodásáról. — A jelentés részletesen foglalkozik Magyarország helyzetével, kimerítően ismerteti a gyermekélelmezési akció, megható szavakkal festi az általános, de különösen a gyermeknyomort, ismerteti az amerikai élelmiszer és ruhasegítési mennyiségét, szétosztását, valamint a magyar kormány által rendelkezésre bocsátott élelmiszerek mennyiségét és elosztását is. Különösen figyelemreméltó a jelentésnek az a része, amely Magyarország általános helyzetét ismertelve megállapítja, hogy az ország sokkal többet szenvedett a háború után, mint a háború alatt. Az ingadozó károlyi-kormány után következett a kommunizmus — mint a jelentés mondja — rettenetes következményeivel és a kommunizmus által előidézett anarchikus állapotot követte a román megszállás. Amit a kommunisták részletekben el nem vittek, azt a románok egyszerűen elvették. A románok hosszú tehervontatokon szállították el az élelmiszereket, ruházati cikkeket, gépeket, telefon és távírdafelszereléseket, sőt kórházi felszereléseket, ágyakat és általában mindent, ami elmozdítható volt. Még a román megszállás alatt kezdte meg működését az amerikai bizottság, úgy amint azt Belgiumban is csinálta a háború alatt. A bizottság jelentése azt is megemlíti, hogy a bizottságnak igen nagy munkájába került, hogy az amerikai élelmiszert a román katonák elől megmentse.

— **Gomolya!** Visszonteladónak olcsón kapható a Svájci Tejcsarnokban.

— **Már nem Peterfia 53, hanem Rákóczi-u. 23** alakítja ujja rossz nyakkendőit

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* **Császár és komédiás, dráma,** melynek bemutatója tegnap rendkívüli nagy sikert aratott, ma másodszer kerül színre **Peethes Imre** fellépésével. Peethes csodásan művészi alakítása iránt oly tapsviharban nyilvánult meg a közönség elragadtatása, mely emlékezetes marad.

* **Peethes Imre a Gyurkovics lányokban.** A Nemzeti színház kiváló művészeinek vendégjátéka iránt olyan nagy mértékben nyilvánult meg az érdeklődés, hogy a vendégszereplést meg kellett hosszabbítani. Peethes csütörtökön

a Gyurkovics lányok vigjátékban eljatsza egyik legjobb szerepét, **Horkayt.** Jegyelővét.

* **Judex V.** a befejező rész a „Vezeklés.” Kalandor történet 5 felvonásban, ma kerül az Urániában bemutatásra.

* **Egy dollárkirálynő** kalandjai-nak utolsó része „Matt.” Kalandor történet 6 felvonásban, ma utoljára az Apollóban.

* **Ravengár** a legnagyobb kalandor történet holnap csütörtökön kerül az Apollóban bemutatásra. Csak 16 éven felüliek nézhetik. Előadások 5, 7, és 9 órakor. Jegyelővét.

SPORT

A D. Vasutas SC legutóbbi választmánya **Schorr Ferenc** volt titkár helyébe a titkári teendőket a közgyűlésig **Kölonthe Zoltán** bízta meg.

Birkózás. A DKASE vezetősége értesíti birkózó szakszövetségét, hogy folyó hó 23-tól kezdve a rendszeres tréningek a főreáliskola tornatermében hétfőn és szerdán délután 5 órától fél 9 óráig tartanak meg.

Törvénykezés

§ **Elítélt kommunisták.** A törvényszék büntető tanácsa tegnap ítélezte **Nagy Géza** debreceni lakos felett, aki a vörös uralom alatt mint szocializáló népbiztos működött az anyaggyűjtő állomáson. E minőségben 6000 korona fizetést vett fel a direktóriumtól. A bíróság országos büntetésben mondta ki bűnösnek és ezért 8 hónapra fogházra ítélte. Ugyancsak leítélték **Rasi János tetélen** váltókezelő bűntényét is, aki emellett, hogy állandóan igazgató, a kommunista rendszer érdekében követelte, hogy a földeket osszák szét a leszerelt katonák között. Két és fél évre büntették, melyből a bíróság a vizsgálati fogságban eltöltött 7 hónapot kiöltöltnek vette. Az ítéletek jogerősek

APOLLO	URANIA
Szerda	Szerdától—Vasárnapig
Egy dollárkirálynő	5 nap
kalandjai. V.	JUDEX V.
Befejező rész:	Befejező rész:
„Matt”	Vezeklés.
kalandor történet 6 felvonás.	Kalandor történet 5 felv.
Előadások 5, 7 és 9-kor.	Előadások 7 és 9-kor.

Rendőrlégénységnek

különösen alkalmas 500 négyszögletes parcellákban 10 házhely vagy veteményesnek Kossuth-utca végéhez 10 percnire eladó, — **Dezső László** irodája **Maróthy György-utca** 19.

Cukorborsó

hüvelyes naponta d. e. 7—12 óráig és d. u. 3—6 óráig nagyobb mennyiségben is kapható **kilogrammonként 4 koronáért,** és Vajbáb kilogrammonként 8 koronáért a **Macsai uradalom Hatvan-utca 1. szám** alatti zöldségüzletében és a **Félegyházy János Piac-utca 65. sz. a.** fűszer és csemege kereskedésében

Juhturó 1 kg 64 K

Juhsajt 1 kg 60 K

Trappista sajt

Málnaszörp

Karlsbadi só

a legelőnyösebben

Félegyházy Jánosnál

szereshető be.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó
a Sámsoni-uton a Bójer-féle nagy ház mellett három házhely 300—300 négyszögöletes. Ertekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth u. 17.

Zorgora
bérbe kerestetik. Fizetek havi 600 koronát érte. Cím a kiadóban.

Bélyeggyűjtés vesőintézet
PAULÓ I.
Bathianyai-u. 22.
telefon: 1365.

Egy
takarógép kevésködő eladó.
Kigyó u. 36.

Koros Sándor
Irti-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készített elegáns irtői öltönyök kaphatók.

BLATTNER GYULA
üveg és porcellán kereskedése Debreczen Royal szállodával szemben. Alapítási év 1891. Elvállal: Mindennemű üveges munkákat, képek bekeregetését gyorsan és pontosan, valamint táblaüvegeket, kész ablakokat, gittet raktáron tart. — Eladás nagyban és kicsinyben.

Fiatal
hivatalnoknő keresztyén uri családnál teljes ellátást keres szabadidejében a háziartásban segédkezik. Ajánlatokat címmel ellátva kér „Szorgalmas” jellegűre főposta, posta restante.

FORGÁCS I.
Művészi, Bádagos-utca.

Családi ház

Faragó-utca 6 szobás lakás hozzávalókkal sarokház, Csapó utcai villamoshoz 2 percnire eladó. **Dezső L. irodája Maróthy-u. 19.**

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzipát vagonfértelben és métermazsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest tüzipafa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Videki rendelést is eszközölk.

Magas fizetéssel állást nyerhet,

ha a RECORD gép és gyorsíró szakiskolában tanfolyamot végez. Tandíjak: Gépírási 1 óra 40 korona, Gyorsírási 1 óra 60 korona, Keresk. tanf. 1 óra 50 korona. Beiratkozás mindennap a ref. püspöki bérpalotában. Minden hó 1-én és 15-én új tanfolyam kezdődik.

Record Gép és Gyorsíró Szakiskola.

Meghívás

A Hajdunánási Kölcsonös Segélyző Egylet mint Szövetkezet tagjait az **1920 évi július hó 11-én, délután 4 órakor** az egylet helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre tisztelettel meghívom.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés az 1919—20. üzleti évről.
2. Az 1919—20. üzleti év mérlegének és zárószámadásának elbírálása és ennek kapcsán a felügyelő- és felszámolóbizottság jelentéseinek előterjesztése, valamint a felmentvény feletti határozathozatal.
3. A XXXI. évtársulat felszámolásához öt felszámoló bizottsági tag választása.
4. Öt igazgatósági rendes és öt pótag választása.
5. Egy felügyelőbizottsági tag választása.
6. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok értelmében.

Hajdunánás, 1920. június 20.

Otrokocsi Nagy Elek
kir. tanácsos, elnök-igazgató.

JEGYZET: Az évi mérleget és zárószámadásokat a közgyűlés előtt 8 nappal az egylet helyiségében minden tag átveheti.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVÁLL. R.-T.

Mindenféle írásmunkát gyorsan és pontosan több példányban is előállít és sokszorosít

Szabó Zoltán és Társa
írógép-vállalata, Debreczen, Ref. püspöki palota.